Ο Raoul Vaneigem μιλά για τα παιδιά του κόσμου που έρχεται

Συνέντευξη: Ελένη Μαρούγκα, Σωτήρης Σιαμανδούρας

Βρήκαμε τον Raoul Vaneigem στα Χανιά σε μια κατάληψη όπου παρουσίαζε το νέο του βιβλίο, και του κάναμε μερικές ερωτήσεις στα πεταχτά. Μας μίλησε λοιπόν για την ΕΡΤ, την πλατεία Ταξίμ, το Κράτος, την ελευθερία, την τεμπελιά και τα παιδιά του κόσμου που έρχεται…

«Β»: Αυτές τις μέρες βιώνουμε στην Ελλάδα ένα ριζοσπαστικό κίνημα με αφορμή το κλείσιμο της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης. Τελικά, μήπως η τηλεόραση θα αναμεταδώσει και την επανάσταση; Επίσης, η εργατική αυτοδιαχείριση θα επαρκούσε για τη διαχείριση της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης;

V: Γνωρίζουμε ότι η δημόσια ραδιοτηλεόραση μεταδίδει ειδήσεις μόνο στην υπηρεσία των πολυεθνικών και του Κράτους, που ακολουθεί τις επιταγές τους δουλοπρεπώς. Μόνο ένα κίνημα αυτοδιαχείρισης που να μην περιορίζεται στους εργαζόμενους αυτής της δημόσιας υπηρεσίας θα μπορούσε να μετατρέψει το ραδιόφωνο και την τηλεόραση σε φόρουμ όπου οι πολίτες να συζητούν ελεύθερα τα προβλήματά τους και τις λύσεις που θα τους επιτρέψουν να ξεφύγουν από την αυξανόμενη μιζέρια. Αλλά θα παρέμενε ο κίνδυνος η τηλεόραση να υποκριθεί τον ρόλο ότι αντικαθιστά τις συνελεύσεις στους δρόμους και τις γειτονιές, τον μοναδικό τόπο όπου η άμεση δημοκρατία έχει πιθανότητες να εκφραστεί προς όφελος όλων και να οδηγήσει σε αποφάσεις ικανές να ανεβάσουν το επίπεδο της καθημερινής μας ύπαρξης.

«Β»: Οι εξεγερμένοι παγκοσμίως κάνουν χρήση και του διαδικτύου ολοένα και περισσότερο. Αυτό το μέσο ενημέρωσης, επικοινωνίας, οργάνωσης, είναι τελικά απελευθερωτικό;

V: Το διαδίκτυο είναι απλώς ένα εργαλείο. Όλα εξαρτώνται από τον τρόπο χρήσης του. Είναι βέβαιο πως ο συναγερμός που

μετέδωσαν οι ζαπατίστας στην αρχή του κινήματός τους προκάλεσε ένα διεθνές κίνημα που τους διέσωσε από τη σφαγή που τους ετοίμαζε το μεξικανικό κράτος. Είδαμε επίσης ότι και οι τοπικοί αγώνες μπορούν με το μέσο αυτό να προκαλέσουν την αλληλεγγύη παντού στον κόσμο.

«Β»: Το 2010, στην Ελλάδα, διατυπώσατε τη θέση ότι «Το Κράτος δεν είναι πια τίποτα, ας γίνουμε τα πάντα». Τρία χρόνια αργότερα, θεωρείτε ότι έχουμε πλησιάσει τον στόχο;

V: Από το 2010 που εξέδωσα αυτή την μπροσούρα, το Κράτος συνέχισε να αποδεικνύει ότι ότι δεν εκπροσωπεί πια τους πολίτες, αλλά βρίσκεται στην υπηρεσία των πολυεθνικών, οι οποίες λεηλατούν τις χώρες και καταστρέφουν τις ζωές των πολιτών. Δεν είναι δυνατός ο διάλογος με τη βαρβαρότητα. Έχουμε κάθε δικαίωμα να πάρουμε πίσω τα αγαθά που μας έκλεψαν και να βάλουμε τις βάσεις για ανθρώπινες κοινότητες, αρνούμενοι μέσω της πολιτικής ανυπακοής να πειθαρχήσουμε στις επιταγές του Κράτους. Ας μην ξεχνούμε ότι μια οικονομία του δώρου είναι ο καλύτερος τρόπος να καταστρέψουμε το εμπορευματικό σύστημα και τον ολοκληρωτισμό του. Δεν ξέρω αν οι πιθανότητές επιτυχίας μας είναι καλύτερες σήμερα, γνωρίζω όμως ότι, μπροστά στην καταστροφή και το κοινωνικό χάος που διευρύνονται, δεν υπάρχει άλλη λύση από την αυτοδιαχείριση, όχι μόνο των μέσων παραγωγής και κατανάλωσης αλλά ταυτόχρονα της ζωής που ανήκει στον καθένα και που κανείς δεν έχει το δικαίωμα να καταπιέζει.

«Β»: Την περίοδο αυτή εκτυλίσσονται εξεγέρσεις παντού στον κόσμο, στην Τουρκία, τη Βραζιλία, τη Βουλγαρία κλπ. Μοιράζονται άραγε κάτι, υπάρχει μήπως ένα κοινό νήμα που τις ενώνει;

V: Υπάρχει ένα νήμα που ενώνει όλες αυτές τις εξεγέρσεις, είναι η λέξη ελευθερία που ξαναβρίσκει την ουσία της, το δικαίωμα στη ζωή χωρίς εκμετάλλευση. Μας έκαναν να πιστέψουμε ότι ελευθερία είναι εκείνη του εμπορίου, η ελευθερία της εκμετάλλευσης, η ελευθερία να σκοτώνεις και να

κακομεταχειρίζεσαι. Μία είναι όμως η ελευθερία, η ελευθερία να ζεις με βάση τις επιθυμίες σου, η ελευθερία να αγαπάς τη ζωή και να μάχεσαι ενάντια σε έναν κόσμο που μας μαθαίνει το μίσος.

«Β»: Τη στιγμή αυτή έχουμε σχεδόν ενάμιση εκατομμύριο ανέργους στην Ελλάδα. Είναι μήπως η κατάλληλη στιγμή να διεκδικήσουμε το δικαίωμα στην τεμπελιά;

V: Η εργασία υπήρξε πάντοτε μια μορφή αλλοτρίωσης, ένας τρόπος να χάνεις τη ζωή επιβιώνοντας σε έναν κόσμο αρπακτικών. Η εργασία είναι ένα μαρτύριο και το να μην έχεις εργασία (να είσαι άνεργος) είναι κι αυτό ένα μαρτύριο. Κι ωστόσο, υπάρχει στον καθένα μια δημιουργικότητα, μια εφευρετικότητα, μια πρωτοτυπία, μια τέχνη που περιμένει να εκφραστεί. Τη δημιουργικότητα αυτή τη βλέπουμε να εκφράζεται παντού στην αντίσταση ενάντια στις κατασταλτικές δυνάμεις του Κράτους, όπως στην Τουρκία, την Τυνησία κλπ. Και πέρα από την αντίσταση, αυτή η ικανότητα να δημιουργούμε το νέο είναι που θα βάλει τα θεμέλια μιας αλληλέγγυας κοινωνίας.

«Β»: Αν έπρεπε να επιλέξεις μόνο μια φράση για να απευθυνθείς στα «παιδιά του κόσμου που έρχεται», τί θα τους έλεγες;

V: Γραμμή δεν πρέπει να δίνουμε ποτέ, πρέπει αντιθέτως να δείχνουμε εμπιστοσύνη στο ξύπνημα των συνειδήσεων. Τη στιγμή που η ζωή παντού καταπιέζεται, εκφυλίζεται, φτωχαίνει, θα εκπλαγώ ιδιαίτερα, αν δεν ξεπεταχτεί άξαφνα παντού για να επιστρέψει στον κόσμο τη γονιμότητά του.